

Date: 29th May-2025

MIGRATSIYA SHAROITIDA BOLALARNI TA'LIMGA MOSLASHTIRISH

Ibodullayeva Zubayda Sherzodovna

Independent Researcher

Annotatsiya: Mazkur maqolada migratsiya sharoitida yashayotgan bolalarning ta'lim muhitiga moslashuvi jarayoni tahlil qilinadi. Bolalarning madaniy, til va ijtimoiy muhitdagi farqlarni yengib o'tishdagi qiyinchiliklari, psixologik holati va ularni qo'llab-quvvatlash strategiyalari yoritiladi. Shuningdek, maktablarning moslashuv dasturlari, pedagogik yondashuvlar va ota-onalar bilan hamkorlikning ahamiyati ko'rib chiqiladi. Tadqiqot, migratsion omillar ta'sirida ta'limga moslashishni tezlashtirish yo'llarini taklif etadi.

Kalit so'zlar: migratsiya, bolalar adaptatsiyasi, ta'limga moslashuv, madaniy integratsiya, psixologik qo'llab-quvvatlash, til to'siqlari, inkluziv ta'lim, migrant oila.

I. Kirish

Migratsiya davrida bolalarning ta'lim tizimlariga integratsiyalashuvi keng qamrovli tekshiruvni talab qiladigan jiddiy muammolar va imkoniyatlarni keltirib chiqaradi. Mojarolar, iqtisodiy zarurat yoki atrof-muhit omillari tufayli aholi soni o'zgargan sari, ta'lim landshafti tobora xilma-xil bo'lib boradi, bu esa migrant bolalarning o'ziga xos ehtiyojlarini qondiradigan moslashuvchan strategiyalarni talab qiladi. Bu bolalar ko'pincha ko'plab to'siqlarga duch kelishadi, jumladan, madaniy dislokatsiya, oldingi tajribadan travma va ta'lim darajasidagi farqlar, bu ularning akademik muvaffaqiyatlariga to'sqinlik qilishi mumkin. Bundan tashqari, ularning moslashuvchanligini tushunish juda muhim, chunki bu nafaqat ularning individual chidamliligini, balki qabul qiluvchi mamlakatlardagi ta'lim siyosati va amaliyotiga kengroq ta'sir ko'rsatadi. Masalan, hissiy qo'llab-quvvatlash va dastlabki qabul qilishning kesishishi ularning yangi ta'lim muhitiga moslashishiga ta'sir qiluvchi muhim omillar sifatida namoyon bo'ladi. Shunday qilib, bu son-sanoqsiz muammolarni samarali hal qilish ko'p tarmoqli yondashuvni talab qiladi, bu muhojir bolalar tajribasining ijtimoiy-emotsional va akademik o'lchovlarini hisobga oladi (Md. Valiulloh va boshq., 2025) (Keogh C, 2025) (Hülya Sönmez, 2025) (Mallick, 2025).

A. Migratsiya tendentsiyalarining umumiy ko'rinishi va ularning bolalar ta'limiga ta'siri

So'nggi yillarda migratsiya shakllari sezilarli darajada o'zgarib ketdi, bolalarning turli guruhlari mojarolar, iqtisodiy qiyinchiliklar va ekologik o'zgarishlar tufayli dunyo bo'ylab ko'chib ketishdi. Ushbu harakatlar bolalar ta'limiga chuqur ta'sir ko'rsatadi va ular yangi ta'lim tizimlariga moslashishda duch keladigan muammolarni ko'rsatadi. Tadqiq qilinganidek (Perovic va boshq., 2025), migrant bolalarning ta'lim natijalarida nomutanosibliklar mavjud bo'lib, ular asosan ularning ijtimoiy-iqtisodiy kelib chiqishi va qabul qiluvchi mamlakatlarda mavjud bo'lgan yordam ko'lamiga ta'sir qiladi. Ta'kidlanganidek (Elgenius va boshq., 2025) migrant oilalarning o'ziga xos ehtiyojlariga

Date: 29th May-2025

moslashtirilgan muhim yordam xizmatlarini taklif qilib, bu bo'shliqlarni bartaraf etishda asosiy tashkilotlar muhim rol o'ynaydi. Emotsional va ijtimoiy qo'llab-quvvatlash bilan uyg'unlashgan samarali ta'lim amaliyotlari travmani engillashtirish va integratsiyani rivojlantirish uchun zarur bo'lib, bu bolalarning ta'lim landshaftining murakkabligini va psixologik ehtiyojlarini aks ettiradi. Bundan tashqari, ushbu dinamikani tushunish migratsiya ta'siriga uchragan barcha bolalar uchun teng huquqli ta'lim imkoniyatlarini ta'minlaydigan siyosatni yaratish uchun kalit hisoblanadi.

O'qish	Asosiy topilmalar
Bangladesh (2023)	3 yoshdan 4 yoshgacha bo'lgan bolalarning 29 foizi rivojlanish yo'lida emas edi; Otasi chet elga ko'chib ketgan bolalar orasida yomon oqibatlarga olib kelishi ehtimoli 26 foizga, ota-onaning ikkalasi ham ko'chib ketganida 37 foizga yuqori bo'lgan.
Meksika (2021)	Bolalik davridagi ota-onalarning migratsiyasi maktabda o'qishning qo'shimcha 0,45 yilini taxmin qildi; o'rta maktabni tamomlash ehtimoli 7 foizga oshdi; o'rta maktabga kirish va uni tamomlash ehtimoli qariyb 3 foizga oshdi.
Xitoy (2020)	Boshlang'ich maktabda bobosi va buvisi bilan qolib ketish ta'lim darajasiga putur etkazdi; boshlang'ich maktabda boshqalar bilan ortda qolgan shaxslarning o'zini o'zi baholashi va ruhiy salomatligi yomonroq bo'lgan.
Amerika Qo'shma Shtatlari (2018)	Hujjatsiz bolalarning qariyb 40% federal qashshoqlik darajasidan pastda yashaydi; hujjatsiz ota-onalarning farzandlari vakolatli shaxslarning bolalariga nisbatan maktabga tayyorgarlikda noqulay ahvolda.
Global (2020)	36 million bola xalqaro migrantlar edi; So'rovda qatnashgan 14-24 yoshdagi

Date: 29th May-2025

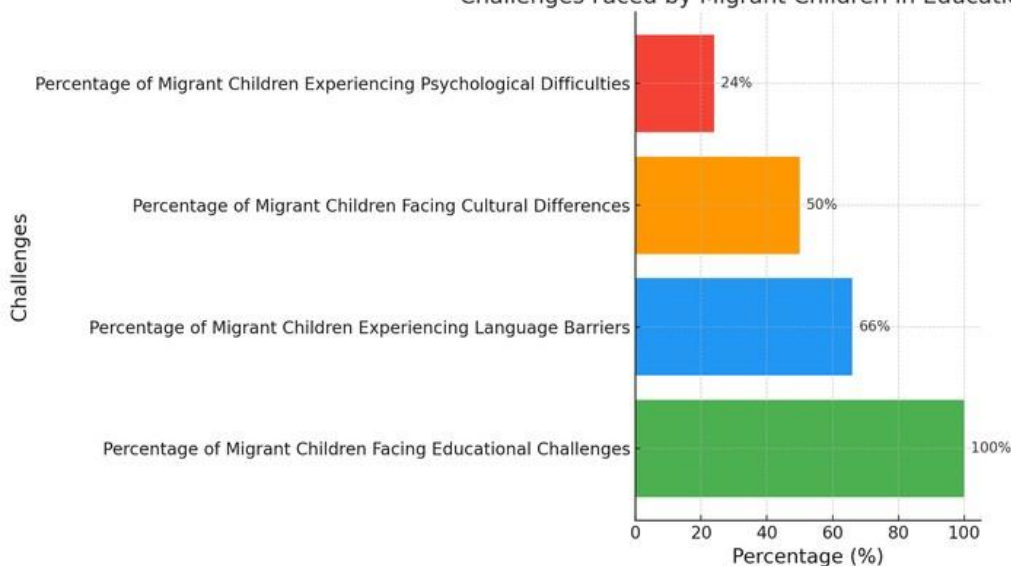
	muhojirlar va qochqinlarning 33 foizi bir yildan uch yilgacha bo'lgan ta'limni yo'qotgan, 25 foizi esa to'rt yildan ko'proq vaqtini yo'qotgan.
--	--

Migratsiyaning bolalar ta'limiga ta'siri

II. Ta'limda migrant bolalar duch keladigan qiyinchiliklar

Migrant bolalar ko'plab ta'lim muammolariga duch kelishadi, bu ularning yangi ta'lim muhitiga moslashishiga sezilarli darajada to'sqinlik qiladi. Bu muammolar ko'pincha ijtimoiy-iqtisodiy qiyinchiliklardan kelib chiqadi, chunki migrant bolalar o'z tengdoshlariga qaraganda ko'proq qashshoqlik, sog'liq muammolari va ijtimoiy begonalashuvni boshdan kechirishadi, natijada ta'limdagi kamchiliklar, harakatchanlik va ta'lim olish imkoniyatlarining etishmasligi maktab aholisining boshqa asosiy segmentlariga qaraganda "Migrant bolalar o'tkir qashshoqlik, sog'liq muammolari, sog'liq muammolari, ta'lim, ijtimoiy nosozliklar, ta'lim imkoniyatlarining etishmasligidan ko'ra ko'proq duch keladilar. maktab aholisining boshqa asosiy segmenti." (Jizel Lundi-Pons). Bundan tashqari, til to'siqlari izolyatsiya tuyg'usini kuchaytiradi, o'qituvchilar va sinfdoshlar bilan samarali muloqot qilish qobiliyatini cheklaydi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, migrant o'quvchilar ko'pincha maktablardagi madaniy tafovutlar va tizimli tengsizliklar bilan murakkablashgan, ularning akademik hayotga to'liq qo'shilishi va ishtirok etishiga to'sqinlik qiladigan dushman ta'lim manzarasiga duch kelishadi (Nouraldeen va boshq., 2025). Ushbu ta'lim konteksti muhojirlarga nisbatan kengroq ijtimoiy munosabatlarni aks ettiradi, chunki ular turli xil madaniy kutishlar va chidamlilik zarurati ostida o'z shaxsiyatlarini yo'naltiradi va ularning ta'lim sayohatlarini qo'llab-quvvatlash uchun maqsadli tadbirlarga shoshilinch ehtiyojni ochib beradi (Fu H, 2025).

Challenges Faced by Migrant Children in Educational Settings

Jadvalda turli ta'lim muammolariga duch kelgan migrant bolalar foizi ko'rsatilgan. Unda aytilishicha, migrant bolalarning 100 foizi ta'lim olishda muammolarga duch keladi, 66 foizi til to'siqlariga duch keladi, 50 foizi madaniy farqlarga duch keladi va 24 foizi

Date: 29th May-2025

psixologik qiyinchiliklarga duch keladi. Ma'lumotlar ushbu bolalar ta'lim muhitida duch keladigan ko'p qirrali to'siqlarni ta'kidlaydi.

A. Til to'siqlari va ularning ta'limga ta'siri

Til to'siqlari migrant bolalarning ta'lim jarayonlariga sezilarli darajada to'sqinlik qiladi, ayniqsa ta'lim tizimi til xilma-xilligini qo'llab-quvvatlash uchun etarli darajada jihozlanmagan kontekstlarda. Ushbu to'siqlar talabalar o'rtasida izolyatsiya va umidsizlik hissi paydo bo'lishiga olib kelishi mumkin, natijada ularning akademik faoliyati va hissiy farovonligiga ta'sir qiladi. Chilidagi Catch-Up dasturi (CUP) akademik ta'lim bilan bir qatorda psixo-ijtimoiy yordamni birlashtirish orqali ushbu muammolarni hal qilish uchun maqsadli aralashuvni ko'rsatadi va bunday keng qamrovli yondashuvlar migratsiya bilan bog'liq uzilishlarning ta'lim faoliyatiga salbiy ta'sirini yumshata olishini ko'rsatadi (Ebubedike va boshq., 2025). Bundan tashqari, tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, tilni bilish ijtimoiy integratsiya va o'zini o'zi qadrlash bilan chambarchas bog'liq bo'lib, til to'siqlariga duch kelgan bolalar ko'pincha maktabdan qoniqish va ishtirok etishni boshdan kechiradilar (Long va boshq., 2025). Vizual tasvirlar, masalan, hissiy qo'llab-quvvatlash va o'qitish amaliyotlarini ta'kidlaydigan ramkalar, qo'llab-quvvatlovchi o'qitish muhitlari til to'siqlarining salbiy ta'siriga qanday qarshi turishi, inklyuzivlikni rag'batlantirishi va muhojir talabalar uchun yaxshi ta'lim natijalarini qo'shimcha ravishda yoritishi mumkin.

III. Ta'lim sharoitlarida moslashishni qo'llab-quvvatlash strategiyalari

Migratsiya sharoitida bolalar duch keladigan ko'p qirrali muammolarni hal qilishda ta'lim muassasalari moslashishni osonlashtiradigan va chidamlilikni rag'batlantiradigan integratsiyalashgan strategiyalarni amalga oshirishlari kerak. Samarali qo'llab-quvvatlash tizimlari hissiy va ijtimoiy yordamni, shuningdek, moslashtirilgan akademik resurslarni o'z ichiga olishi va shu bilan o'rganish va shaxsiy o'sish uchun qulay muhit yaratishi kerak. Psixo-ijtimoiy yordamning ahamiyati travma va madaniy moslashuv kabi muammolarni hal qilish zarurati bilan ta'kidlanadi. Talabalar, xususan, migratsiyadan kelib chiqqanlar o'rtasida o'z-o'zini himoya qilish ko'nikmalarini oshiradigan tashabbuslar juda muhimdir, chunki bu ko'nikmalar o'z-o'zini hurmat qilishni kuchaytiradi va jamiyat integratsiyasini rivojlantiradi (Sugay L, 2025). Mutaxassislardan biri ta'kidlaganidek, maktablar o'qishga qabul qilish jarayonida byurokratik to'siqlarni bartaraf etish va har bir o'quvchining sinf darajasiga to'g'ri joylashishini baholash orqali immigrant talabalarning qabul qiluvchi mamlakatlarning ta'lim tizimiga muammosiz o'tishini ta'minlashi kerak. sinf darajasida joylashtirish." (Emma Näslund-Xadli, Luana Marotta). -da ko'rsatilganidek, kompleks yondashuvni amalga oshirish talabalarning ta'lim tajribasini va umumiy moslashuvini sezilarli darajada oshirishi mumkin.

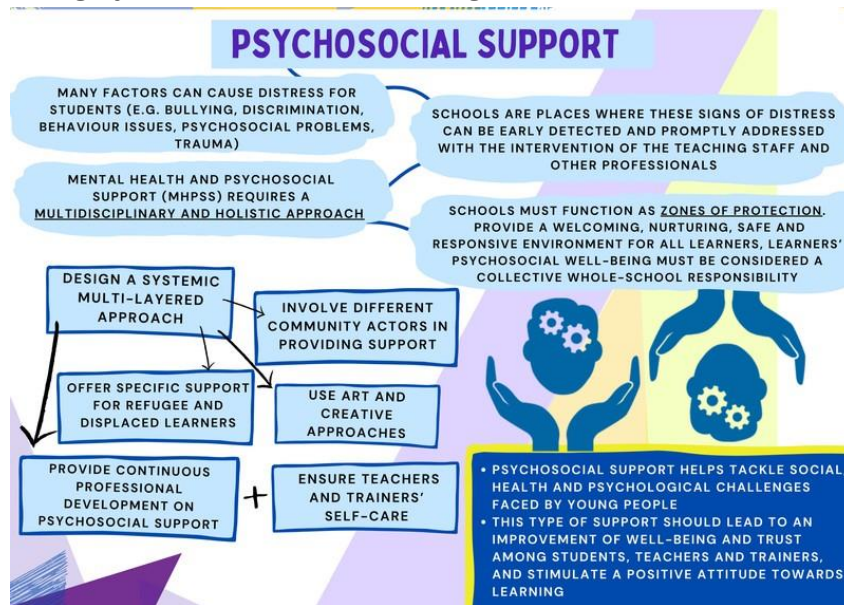
A. Integratsiyani osonlashtirishda maktablar va jamoalarning roli

Maktablar va jamoalar migrant bolalarning integratsiyalashuvida muhim rol o'ynaydi va nafaqat ta'lim olish imkoniyatlarini, balki yangi muhitga moslashishga yordam beradigan muhim ijtimoiy tarmoqlarni ham taklif qiladi. Samarali integratsiya ko'pincha o'qituvchilar va jamoat rahbarlari ushbu bolalar duch keladigan noyob muammolarni hal qilish uchun hamkorlik qiladigan qo'llab-quvvatlovchi o'quv muhitini yaratishda

Date: 29th May-2025

mustahkamlanadi. Masalan, maktablar hissiy qo'llab-quvvatlash va tushunishni birinchi o'ringa qo'yadigan xavfsiz boshpana bo'lib xizmat qilishi mumkin, bu esa o'quvchilarga o'zlarining migratsiya qayg'ularidan xalos bo'lishga imkon beradi va shu bilan birga turli xil populyatsiyalar o'rtasida ijtimoiy hamjihatlikni rag'batlantiradi (N/A, 2025). Bundan tashqari, ta'lim muassasalarida jamoatchilikning ishtiroki muhojir yoshlarning farovonligi uchun muhim bo'lgan o'zaro a'zolik va o'zaro tushunish hissini kuchaytirishi mumkin. Ushbu dinamikaning vizual tasvirlari, masalan, psixo-ijtimoiy yordamni ta'lim tizimiga integratsiya qilish muhimligini yana bir bor ta'kidlaydi va shu bilan proaktiv, jamiyatga yo'naltirilgan yondashuv barqarorlikni qanday oshirishi va migrant talabalarning har tomonlama rivojlanishiga yordam berishi mumkinligini ko'rsatadi.

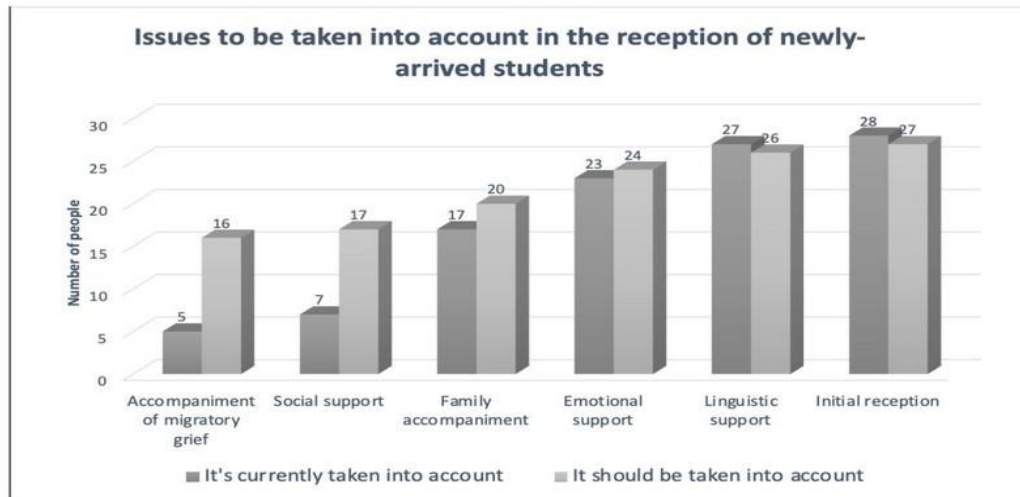

Rasm 1. Ta'limda psixo-ijtimoiy qo'llab-quvvatlash strategiyalarining umumiy ko'rinishi

IV. Xulosa

Migratsiya sharoitida bolalarning ta'limga moslashuvini o'rganishni yakunlar ekanmiz, ko'p qirrali qo'llab-quvvatlash tizimlari muvaffaqiyatli ta'lim natijalariga erishish uchun muhim ahamiyatga ega ekanligi ayon bo'ladi. Qochqin bolalar duch keladigan noyob muammolarni, masalan, til to'siqlari va madaniy dislokatsiyani e'tirof etish, ta'lim muassasalarida kompleks yondashuv zarurligini ta'kidlaydi. O'qituvchilar hissiy qo'llab-quvvatlash va dastlabki qabul qilish strategiyalari uchun aniq zarurat haqida xabar berishdi, bu esa ushbu sohalarga katta e'tibor berilishi kerakligini ko'rsatadi (). Bu ehtiyoj, migratsiya jarohati ta'sirini yumshatish uchun ta'lim muassasalari, oilalar va jamoalar o'rtasidagi hamkorlikdagi sa'y-harakatlarning muhimligini ko'rsatadigan topilmalar bilan tasdiqlanadi ((Lunina S va boshq., 2025)). Bundan tashqari, ta'lim strategiyalarini individual madaniy kelib chiqishiga moslashtirish, meros tilini o'rganish bo'yicha tadqiqotlarda ta'kidlanganidek, barcha bolalar akademik rivojlanish uchun teng imkoniyatlarga ega bo'lishini ta'minlaydi ((Hülya Sönmez, 2025)). Oxir oqibat, bu tushunchalar migrant bolalarning turli ehtiyojlarini yaxshiroq qondirish uchun ta'lim siyosatida inklyuzivlikning muhimligini ta'kidlaydi ((Menzel G va boshq., 2025)).

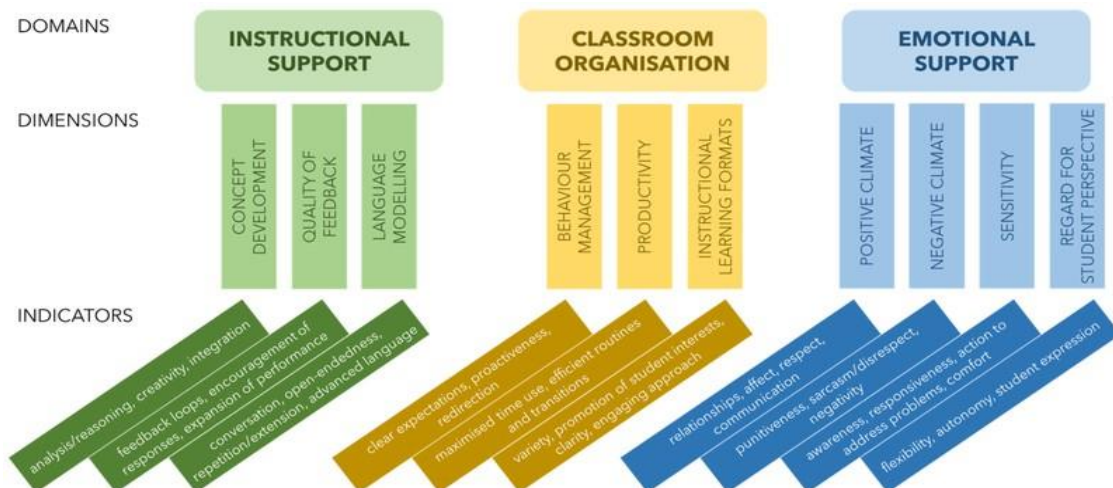

Rasm 2. Yangi kelgan talabalarni qabul qilishga ta'sir qiluvchi masalalar

A. Migrant bolalarning ta'limga bo'lgan ehtiyojlarini tushunish va hal qilishning ahamiyati

Migrant bolalarning ta'limga bo'lgan ehtiyojlarini tushunish va hal qilish ularning yangi muhitlarga muvaffaqiyatli moslashishi uchun muhim ahamiyatga ega, chunki bu bolalar o'zlarining ilmiy rivojlanishi va hissiy farovonligiga to'sqinlik qiladigan noyob muammolarga duch kelishadi. Tadqiqotlar ko'chish natijasida travma va madaniy integratsiya qiyinchiliklari kabi muammolarga tez-tez duch keladigan migrant bolalarning turli kelib chiqishini tan oladigan moslashtirilgan ta'lim strategiyalari zarurligini ta'kidlaydi (Damacena va boshq., 2025). Bundan tashqari, hissiy va lingvistik yordam kabi samarali qo'llab-quvvatlash choralari inklyuziv ta'lim muhitini yaratish uchun juda muhimdir (Sugay L, 2025). Jamiyat ishtirokining o'rni ham muhim, bu bo'limda taqdim etilgan doirada ko'rinib turibdiki, unda hissiy qo'llab-quvvatlash va sinfni tashkil etish tarbiyaviy ta'lim muhitini yaratishning asosi sifatida ta'kidlanadi. Ushbu jihatlarga ustuvor ahamiyat berish orqali o'qituvchilar muhojir bolalarning chidamliligini oshirishi va ularga o'zlarining ta'lim yo'llarini yanada samarali boshqarishlari uchun kuch berishlari mumkin, natijada yanada yaxlit jamiyatga hissa qo'shadilar (Meijering va boshq., 2025).

Rasm 3. Samarali ta'lim amaliyotlari uchun asos

Date: 29th May-2025

MA'LUMOTNOMALAR:

- Doktor Valiulloh, Doktor Jamol Hussain, Doktor Raqibul Hasan, Abdul Xannan, Muhammad Mafizur Rahmon (2025) Kelajakni ochish: Wavelet- Bangladesh shahar markazlarida iqlim va diareya dinamikasini ARIMAX tahlili. Hajmi (25). BMC Jamoat salomatligi. doi: <https://doi.org/10.1186/s12889-024-20920-z>
- Claire Keogh (2025) #WakingTheFeminists va Irlandiya teatridagi ma'lumotlarga asoslangan inqilob. . doi: <https://doi.org/10.1017/9781009523066>
- Hulya Sönmez (2025) Frantsiyada ikki tilli bolalarga meros tillarini o'rgatishning yangi davri. Jild(39), 64-75. Yashadikça Eğitim. doi: <https://doi.org/10.33308/26674874.2025391786>
- Bishawjit Mallik, Julia van den Berg (2025) Ayollarning ekologik nomigratsiyasining avlodlararo asoslanishi. Hajmi (47). Aholi va atrof-muhit. doi: <https://doi.org/10.1007/s11111-025-00475-w>
- Qing Ni, Xua Dong, Antonios Kaniadakis, Zhili Vang, Chang Chun Ge (2025) Katta yoshdagilarning iqlim o'zgarishiga munosabatini o'rganish. Jildi (22), 154-154. Atrof-muhit tadqiqotlari va jamoat salomatligi xalqaro jurnali. doi: <https://doi.org/10.3390/ijerph22020154>
- Hulya Sönmez (2025) Frantsiyada ikki tilli bolalarga meros tillarini o'rgatishning yangi davri. Jildi (39), 64-75. Yashadikça Eğitim. doi: <https://doi.org/10.33308/26674874.2025391786>
- Gero Menzel, Viera Pirker (2025) Transmilliylik, hamjamiyat va raqamli: madaniy qayta guruhlash va COVID-19 pandemiyasi - Germaniyadagi musulmon va hindu jamoasining qiyosiy etnografik misoli. Jildi (16), 119-119. Dinlar. doi: <https://doi.org/10.3390/rel16020119>
- Simona Lunina, Vaida Jurgilė (2025) Yolg'izlik, qo'llab-quvvatlanmaslik va ta'lim muammolari: o'qituvchilarning qochqin bolalar bilan ishlash tajribasi. Jild(9). Ta'limdagi chegaralar. doi: <https://doi.org/10.3389/feduc.2024.1473612>
- Perovic, Bojan (2025) Huquqiy strategiyalar va global sinergiyalar: Braun va ta'lim tengligi uchun kengash merosini kengaytirish. doi: <https://core.ac.uk/download/649473384.pdf>
- Larysa Sugay (2025) Qiyinchiliklar oldida ovozni ko'tarish: Poznandagi maktab yoshidagi ukrainalik yosh muhojirlar orasida o'z-o'zini himoya qilish. doi: <https://core.ac.uk/download/653627177.pdf>
- Apostolara, P., Apostolara, P., Dudau, V., Dudau va boshqalar. (2025) Muhojir va qochqin ota-onalarning hayotiy tajribalari: ularning sayohati va Evropaga joylashishi paytida duch kelgan qiyinchiliklar. doi: <https://core.ac.uk/download/635850630.pdf>
- Meijering, Luiza, Chjan, Yixin (2025) Xitoydagi pandemiya davrida jamoa ko'ngilliligi orqali ichki muhojirlarning ijtimoiy integratsiyasi. doi: <https://core.ac.uk/download/653306307.pdf>
- Damacena, Diovana Mazur, Smythe, Kelli CAS (2025) Ko'p madaniyatli interfeys dizayni: migrant va qochqin ayollar va bolalarning Braziliya sog'liqni saqlash tizimiga

Date: 29th May-2025

kirishi uchun ma'lumot to'plash va loyihalash. doi:
<https://core.ac.uk/download/654359926.pdf>

• Ebubedike, Margaret, Hedges, Claire, Okada, Alexandra, Zwier va boshqalar. (2025) Catch Up Education tadqiqot hisoboti: Zaif, mojaro va migrantlar sharoitlarida asosiy savodxonlik, hisob-kitob va ijtimoiy hissiy ta'lim ko'nikmalari.. doi: <https://core.ac.uk/download/639046446.pdf>

• Long, Zhen (2025) Ta'lim iqtisodiyotidagi empirik insholar. doi: <https://core.ac.uk/download/650322660.pdf>

• Ebubedike, Margaret, Hedges, Claire, Okada, Alexandra, Zwier va boshqalar. (2025) Chilidagi ta'limni ta'qib qilish: zaif sharoitlarda asosiy savodxonlik, hisob-kitob va ijtimoiy hissiy ta'lim ko'nikmalariga murojaat qilish - Tadqiqot hisoboti.. doi: <https://core.ac.uk/download/639046536.pdf>

• Ivan P. Zhygalkin, Natalya M. Shvets, Natalya O. Melnychuk, Yaroshenko, Oleg M., Zholudieva, Viktoriya I. (2025) Urush davrida Ukrainaning Evropaga mehnat migratsiyasi: hozirgi haqiqatlarni ko'rib chiqish. doi: <https://core.ac.uk/download/639283957.pdf>

• Yo'q (2025) Majburiy muhojirlar jamoalari uchun javob beradigan sog'liqni saqlash mexanizmlari va munosabati: transmilliy amaliyotni sifatli o'rganish.. doi: <https://core.ac.uk/download/643232487.pdf>

• Alhasn, Muhammad Ammar (2025) Misrdagi Eritreyaliklar orasida Shvetsiyaga tartibsiz migratsiyaga hissa qo'shuvchi omillarni o'rganish. doi: <https://core.ac.uk/download/618255916.pdf>

• Meijering, Luiza, Chjan, Yixin (2025) Xitoydagi pandemiya davrida jamoa ko'ngilliligi orqali ichki muhojirlarning ijtimoiy integratsiyasi. doi: <https://core.ac.uk/download/653306307.pdf>

• Alkantara, Neil Kriztiane D., Bulpani, Michaela R., De Kastro, Madison Kate B., Hiso va boshqalar. (2025) Shahar orzulari va ruhiy zo'riqishlar: Qishloqdan shaharga o'tish davrida o'n birinchi sinf o'quvchilarining STEM fanidan oldingi o'quvchilarining akademik sayohatini o'rganish. doi: <https://core.ac.uk/download/646826495.pdf>

• Maestri, Gaja, Mantovan, Klaudiya (2025) Italiyada lo'lilarning uy-joydan mahrum bo'lishi va segregatsiyasi: Ruminiyalik muhojir ayollar va erkaklarning ijtimoiy navigatsiya strategiyalarining kesishgan tahlili. doi: <https://core.ac.uk/download/651437626.pdf>

• Xanzhi Fu (2025) Sojourner ijtimoiy qo'llab-quvvatlash indeksining Xitoy versiyasini ishlab chiqish: ichki migrant universitet talabalarida ijtimoiy-emotsional va instrumental yordamning roli. doi: <https://core.ac.uk/download/653146676.pdf>

• Nouraldin, Munter (2025) Buyuk Britaniyada qochqinlarning ta'limga qo'shilishini o'rganish: Buyuk Glazgodagi suriyalik talabalar uchun imkoniyatlar va muammolar. doi: <https://core.ac.uk/download/640796928.pdf>

• Damacena, Diovana Mazur, Smythe, Kelli CAS (2025) Ko'p madaniyatli interfeys dizayni: migrant va qochqin ayollar va bolalarning Braziliya sog'liqni saqlash tizimiga

Date: 29th May-2025

kirishi uchun ma'lumot to'plash va loyihalash. doi:
<https://core.ac.uk/download/654359926.pdf>

• Meijering, Luiza, Chjan, Yixin (2025) Xitoydagi pandemiya davrida jamoa ko'ngilliligi orqali ichki muhojirlarning ijtimoiy integratsiyasi. doi:
<https://core.ac.uk/download/653306307.pdf>

• Larysa Sugay (2025) Qiyinchiliklar oldida ovozni ko'tarish: Poznandagi maktab yoshidagi ukrainalik yosh muhojirlar orasida o'z-o'zini himoya qilish. doi:
<https://core.ac.uk/download/653627177.pdf>

• Ivan P. Zhygalkin, Natalia M. Shvets, Natalia O. Melnychuk, Yaroshenko, Oleg M., Zholudieva, Viktoriya I. (2025) Urush paytida Ukrainaning Evropaga mehnat migratsiyasi: hozirgi haqiqatlarni ko'rib chiqish. doi: <https://core.ac.uk/download/639283957.pdf>

• Perovic, Bojan (2025) Huquqiy strategiyalar va global sinergiyalar: Braun va ta'lim tengligi uchun kengash merosini kengaytirish. doi:
<https://core.ac.uk/download/649473384.pdf>

• Elgenius, Gabriella, Phillimore, Jenny (2025) Ijtimoiy-iqtisodiy muammolarga duch keladigan o'ta xilma-xil mahallalarda asosiy harakatlarni tashkil etish va qo'llab-quvvatlash: favqulodda jarayonlar, harakatlar va resurslar haqida hikoyalar. doi:
<https://core.ac.uk/download/639866313.pdf>

• Bhangaokar, Rachana, Friedlmeier, Wolfgang, Okvitawanli, Ayu (2025) Kontekstda globallashuv. doi: <https://core.ac.uk/download/636659886.pdf>

• Keuchenius, A. (2025) Mantiqiy bo'lgan hisoblash ijtimoiy fan: Ijtimoiy o'zaro ta'sir va jamoaviy ma'no yaratishning murakkab dinamikasini o'rganish. doi:
<https://core.ac.uk/download/655141535.pdf>

• FIGURE Faton Bislimi, Favvaz Momani, Ismoil Nouns, Konosoang Sobane, Lunga Lunga (2018). Migrant bolalarning ta'lim olishiga to'siqlar. **. <https://www.global-solutions-initiative.org/publication/barriers-to-access-to-education-for-migrant-children/> dan olindi. *Izoh.* Faton Bislimi, Favvaz Momani, Ismael Soanggan, Lusoanggan18, Muhojir bolalar uchun ta'limga kirish to'siqlari kitobidan moslashtirilgan. <https://www.global-solutions-initiative.org/publication/barriers-to-access-to-education-for-migrant-children/> dan olindi. . . **. <https://www.unicef.org/press-releases/record-numbers-child-migrants-latin-america-and-caribbean-great-risk> dan olindi *Eslatma.*, 2025. Qayddan olindi <https://www.unicef.org/press-releases/record-numbers-child-migrants-latin-america-and-caribbean-great-risk>.

• TABLO Chelsi Konneri (2018). Nashrning qisqacha mazmuni: Hujjatsiz maqomning bolalar ta'limiga ta'siri. *Ta'lim siyosatini tahlil qilish markazi*. <https://education.uconn.edu/2018/07/23/issue-brief-the-impact-of-undocumented-status-on-childrens-learning/> dan olindi. Tahlil. <https://education.uconn.edu/2018/07/23/issue-brief-the-impact-of-undocumented-status-on-childrens-learning/> dan olindi. Kalit - Ularning dunyosi (2020). Kalit - Ularning dunyosi - Migratsiya. *Kalit - ularning dunyosi*. <https://key.theirworld.org/resources/migration> dan olindi *Eslatma.* The Key - Theirworld - Migration jurnalidan moslashtirilgan, The Key - Theirworld, 2020, The Key -

Date: 29th May-2025

Theirworld. <https://key.theirworld.org/resources/migration> dan olindi. Shimlin Jahon Xanam, Md Nuruzzaman Xon (2023). Ota-onalar migratsiyasining Bangladeshda orqada qolgan bolalarning erta bolalik davridagi rivojlanishiga ta'siri: milliy vakillik so'rovidan olingan dalillar. *PLoS One*. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC10688621/> dan olindi *Izoh.* Bangladeshda ota-ona migratsiyasining erta bolalikdan orqada qolgan bolalar rivojlanishiga ta'siridan moslashtirilgan: Milliy miqyosda o'tkazilgan so'rovdan olingan dalillar, Shimlin Jahand Khanam, P3Lozman, P3Sman2 One, PLoS One, 18-jild, 11-son, p. e0287828. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC10688621/> dan olindi. Zay Liang, Feinuo Sun (2020). Ota-onalar migratsiyasining bolalar ta'limi va sog'lig'iga doimiy ta'siri: Xitoy ishi. **. <https://www.demographic-research.org/articles/volume/43/9> dan olindi *Eslatma.* Ota-onalar migratsiyasining bolalar ta'limi va sog'lig'i natijalariga doimiy ta'siridan moslashtirilgan: Xitoy misoli, Zai Liang, Feinuo Sun, 2020, Demografik tadqiqotlar, 43-jild, bet. 217–244. <https://www.demographic-research.org/articles/volume/43/9> dan olindi.

- Ta'limda psixo-ijtimoiy qo'llab-quvvatlash strategiyalarining umumiy ko'rinishi [RASM]. (2025). https://www.cedefop.europa.eu/files/inline-images/16_psychosocial%20support.png dan olindi
- Yangi kelgan talabalarni qabul qilishga ta'sir qiluvchi masalalar [RASIM]. (2025). https://pub.mdpi-res.com/education/education-14-01122/article_deploy/html/images/education-14-01122-g001.png?1729057535 dan olindi
- Samarali ta'lim amaliyotlari uchun asos [RASIM]. (2025). https://www.mdpi.com/education/education-13-01149/article_deploy/html/images/education-13-01149-g001.png dan olindi

